

Виховання патріотизму в студентів через християнську мораль

В.І.ЛУСЬ, канд. техн. наук

Харківська національна академія міського господарства

На сучасному етапі української історії склалися сприятливі умови для відродження духовності нашого народу, яке відбувається на тлі кардинальних економічних, соціальних, політичних перетворень в суспільстві і змін в світогляді більшої частини населення. Враховуючи це, виникає необхідність формування нової особистості, здатної не тільки до соціалізації та інтегрування в систему суспільних відношень, але і до творчого осмислення і вдосконалення цієї системи в напрямі підвищення суспільно-морального і культурного її рівня, який можливий лише з позиції любові до своєї країни, свого народу.

Таким чином, перед сучасними викладачами знову гостро постає питання відродження системи патріотичного виховання, як виховання духовно-моральних якостей особи.

Зміни, які відбулися в суспільній свідомості за останні 18 років, невизначеність і суперечність в питаннях державотворчої ідеологічної доктрини призвели до того, що наше суспільство фактично позбулося ідеологічних орієнтирів і, що набагато гірше, – духовних і моральних ідеалів. Зведеними до мінімуму виявилися духовно-моральні виховні функції системи освіти. Наслідком цього стало те, що сукупність ціннісних установок, яка властива масовій свідомості, багато в чому є деструктивною і руйнівною з погляду розвитку особи, родини і держави.

У зв'язку з цим виховання патріотизму як духовно-моральної якості студентської молоді має надзвичайну значущість – це завдання, без перебільшення, необхідно осмислити сьогодні як одне з пріоритетних в справі забезпечення національної безпеки країни.

Основою процесу удосконалення форм і методів патріотичного виховання є Указ Президента України від 27 квітня 1999 р. №456 (456/99) "Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі і формування здорового способу життя громадян" і ухвала Кабінету Міністрів України про затвердження "Національної програми патріотичного виховання населення, формування здорового способу життя, розвитку духовності і зміцнення моральних основ суспільства" з метою зміцнення моральних основ суспільства, посилення виховної роботи серед населення, запобігання негативним процесам в духовній сфері, де зокрема наголошується, що: "Розвиток суверенної, демократичної, правової держави потребує від органів виконавчої влади, громадських і

релігійних організацій вживання заходів щодо розвитку у громадян духовності, виховання патріотизму і пошани до історичного спадку українського народу, впровадження в суспільну свідомість співвітчизників загальнолюдських моральних цінностей, виховання оптимізму і впевненості кожної людини в своєму майбутньому, формування здорового способу життя".

Для цього доцільно звернутися до духовного спадку українського народу, його виховного досвіду, духовно-моральних, культурних, релігійних традицій, мистецтва. Оскільки традиційний світогляд українського народу, зокрема, і всієї європейській цивілізації взагалі, нерозривно пов'язаний з християнською вірою, християнською мораллю, на базі якої ґрунтуються і гуманістичні цінності, і європейська культура в цілому, то до процесу духовно-морального виховання студентської молоді доцільними є включення компонентів релігійно-моральної освіти і виховання ціннісних орієнтирів на основі традиційної для України християнської моралі, яка передбачає високі моральні якості особи, такі, як чесність, працьовитість, доброзичливе відношення до ближнього, віротерпимість, патріотизм.

Історія розвитку освітньої і виховної справи в Україні свідчить, що релігійний компонент впродовж багатьох століть (за винятком радянського періоду) залишався в ній домінуючим, причому особливе значення мало і має православ'я. У незалежній Україні вища школа законодавчо відокремлена від церкви, молоді надана свобода релігійного вибору поза межами школи. Українська держава вибрала позарелігійну школу, яка не пропагує ні атеїстичних, ні релігійних поглядів, які повинні, з погляду державних органів влади, запобігати виникненню міжрелігійних конфліктів серед молоді.

Проте останні події свідчать, що держава і суспільство починають робити рішучі кроки назустріч церкві, церква починає грати видатну роль в багатьох суспільних процесах. Тому питання практичної реалізації виховання на православних засадах переросло церковні рамки і потребує немалої уваги. Лише останнім часом починають звертати увагу на проблеми виховання молоді на засадах православної моралі, яка є особливо цінною для вирішення проблеми патріотичного виховання студентів. Це передбачає вільне існування православного виховання нарівні з іншими системами виховання, визнаними суспільством.

Суперечність між потребами суспільства і практикою сучасного виховання спонукає до широкого суспільного обговорення теми патріотичного виховання українських студентів у сучасних умовах.

Саме у сучасних умовах, коли все більш сильнішим стає вплив західної культури, потрібне створення національної концепції патріотичного виховання студентства на засадах традиційної для українського народу культури і православної віри.